

Shrnutí

Monografie s názvem *Hastábhinaja. Gesta rukou v tradičním divadelním umění Indie* je přepracovanou verzí autorčiny disertační práce a zabývá se tradičním indickým herectvím, zejména gesty rukou. Zaměřuje se na specifickou formu komunikace herce s divákem – na komunikaci prostřednictvím muder, jež jsou zpravidla charakterizovány jako symbolické pozice rukou. Hlavním cílem této práce bylo zjistit, na jakých principech se vyjadřování prostřednictvím muder v performančních aktivitách Indie zakládá. V práci je prověřována teze, že v případě muder jde o komunikaci mezi jevištěm a hledištěm prostřednictvím svébytného jazykového systému, který je schopen vyjádřit jakoukoli myšlenku i emoci. Výsledky výzkumu v této oblasti jsou založeny na staroindické i novodobé indické divadelní literatuře v sanskrtu, angličtině, případně francouzštině, především na poetikách a hereckých manuálech, a na současné praxi tradičního indického divadla či tanečních forem, kterou autorka zkoumala v rámci své výzkumné cesty po Indii. Ponejvíce byla sledována praxe kéralských divadelních aktivit, zejména divadla kúdíjattam a kathakali. Jazyk muder je v této práci považován za specifický typ komunikace, na jejíž podstatě i principech se významně podílí skutečnost, že jde o jazyk užívaný v divadelním představení. Problém muder v divadelní komunikaci je zde rozebírán i z lingvistického hlediska. Po celou dobu výkladu navíc autorka přihlíží ke skutečnosti, že se komunikace herce či tanečnicka s divákem prostřednictvím muder neodehrává izolovaně od ostatních vymežitelných složek hercova/tanečnickova projevu. Autorka se rovněž snaží charakterizovat, jakým způsobem se realizace výpovědi mudrami podílí na naplňování teorie rasy.

Hlavním cílem této práce je popis principů, na jejichž základě je komunikace prostřednictvím muder v oblasti divadelního umění realizována. Za předpokladu, že jde o jazyk schopný vyjádřit nejrůznější věci, myšlenky i emoce, se tato práce snaží užívání systému muder charakterizovat jako specifický druh umělecké, respektive divadelní, komunikace. Prověřuje tuto problematiku především na základě konfrontace lingvistických a estetických kvalit tohoto souboru gest. Pomocí lingvistických parametrů je tedy posuzováno, zda jde skutečně o jazyk, a estetická funkce uplatňující se při komunikaci prostřednictvím muder umožňuje stanovit, v čem tkví specifičnost užívání tohoto typu gest. Ke gestům rukou je přitom přistupováno do značné míry z hlediska sémiotiky. Další důležitou stránkou této práce je zkoumání vztahu hastábhinaji, herectví prostřednictvím gest rukou, a abhinaji, herectví obecně, to jest principů herectví rukou a herectví ve smyslu souhry všech jeho složek (pohybů celého těla, verbálního projevu apod.).

Klíčová slova

Indické divadlo; abhinaja; gesta rukou; mudra; hasta; kúdíjattam; kathakali; Nátjašástra; Hastalakšanadípika; Gópál Venu; interkulturní divadlo; sémiotika